

[Esta é a tradución ao galego do texto de *Light Reading* que se lle pasou ao público durante as proxeccións da película no CGAI e no CGAC, dentro da mostra *Introdución aos clásicos do cinema experimental 1945-1990*, en 1999.]

LIGHT READING (LEITURA LUMINOSA)

texto cinematográfico de Lis Rhodes

1978

e agora ela escribeu
e agora as nubes non cubren as montañas
lavemos o pelo e contemplemos
contemplemos as montañas
comeza a ler
que fago desperto-a
ou deixo-a dormir mais
le en silencio

quen apagou a luz
quen lla apagou a ela?
non poderán ubicá-la na escuridade
estará presente na escuridade
só para facer-se aparente
para aparecer sen imaxe
para ser ouvida invisível
ela ilumina a súa propia lectura
ela le polo seu propio reflexo

pensando en si mesma ela escoita
viu a historia nun momento
o fin comezou onde o comezo finalizou
inseparábel no mito da súa memoria
no son da súa voz

os sons sempre estiveron detrás
detrás nas profundidades da súa mente
afogados no repenique dos días que pasan
extendeu a mao
só pudo entrever a sombra
o débil reflexo da imaxe esvaída
que dorme entre as sombras
tropezando nas pegadas do seu coñecemento
afundindo-se no sulco da súa experiencia
deslizándose entre as sombras da historia
non pudo chegar a si mesma

comeza de novo
le á luz do sol
cara á lua
a escuridade a guía
ameazada por aquilo que pudo ter sido
pudo ter acontecido
rodeada de sons nunca mais ouvidos

imaxes perdidas de vista
as palabras bailan nun momento de luz
reunidas ao son da súa voz
recolleitas ao ritmo do seu corpo
e agora ela escribeu

o sentido da historia fai-se aparente
mas cal é o momento de principio
que segue cal momento de final
é o fin o principio
ou o principio o fin?
din-lle que o fin non é o principio
se o fose din-lle
como podería distinguir unha cal doutro cal
ou o cal do por que
o cal e mais o cal calarian

que fago desperto-a
ou deixo-a dormir mais
os pregues de luz dilúen-se en sombras profundas
a presenza dun pasado
aínda por pasar
perturba o sentido dos seus soños

un pasado que a suxeita con dedos afiados de lóxica
uñas endurecidas de raciocínio
cortando o fluxo dos seus pensamentos
facendo-a regresar ao seu interior
cortada polo estrépito das palabras
palabras xa sentenciadas
aprisonadas no significado
exaustas pola explicación
alcanzadas polos perdigóns da puntuación

gritou na súa propia voz
non podemos confundir o fin
co fin que finalizou
nalgures
mas non aquí non aquí ao principio

---

fin da bobina
fin
de fin a fin
corte a branco
despois negro
ergueu a mao
manter plano fixo de mao ergueita
fixo disparo plano
siléncio

dixo que a despertase en hora e meia
se non chovia
aínda chove
que fago
desperto-a ou deixo-a dormir máis

comeza a ler
le en siléncio
desenfocando a mente co son das palabras
as imaxes buscan na pasada escuridade
imprimir os seguintes fotogramas seis veces

ela intenta ler
as palabras desaparecen
derruban-se por entre
a súa mente retorcendo-se en círculos agudos
ela penetrando-se en círculos
diverxindo por tanxentes repentinas
tanxentes sen dirección
non podía haber dirección
nela soa
ela soa pasando o tempo
pasa o tempo
de unha a outra mao
encerrada detrás dunha porta pechada

corta dez fotogramas onde a cámara se detivo

dormiu un pouco esta mañá
pálida de ensimesmamento
destelo na cámara — imprimir en bucle con primeiro
plano
unha e outra vez — unha e outra volta

tiña a cabeza ateigada de imaxes en branco
perfectamente simétricas e transparentes
podía mirar-se
no reflexo
mas o reflexo non era o seu

fotograma de cámara a ollo de home
aínda sen son

escreve nos pequenos recuadros brancos
dá-lles a volta
ocultos baixo a superficie suave
os seus pensamentos encuadran-se
no reflexo

estende os seguintes fotogramas
estende a mao na sombra
encuadra papel en plano medio
rodea desde
a parte superior do cuadro
nun círculo completo
sen son
encuadrada no reflexo
a imaxe dela fixa

os seus pensamentos encuadrados
re-encuadrados — por quen
no cuadro de quen

fin da segunda bobina
outro movemento de cámara
fundido a branco
unir cola con cola
son de pasos que avanza e retroceden

canto máis perto se miraba
máis resentimento se tiña
por mentalizá-lo
non podía mentar-se a si mesma
non podía comentá-lo
aumentá-lo
sementar o que tiña en mente
mentar?

dixo que a despertase en hora e meia
se non chovia
aínda chove — que fago
desperto-a — ou deixo-a dormir máis

erro ao comezo do movemento de cámara
corta
empeza outra vez — son de pasos correndo

traballaba coas costas de fronte
a fronte de costas?
imaxes pévicas ao pensamento
palabras prescrevendo imaxes — imaxes prescrevendo
sons
cal estaba diante de por que
era simplemente a orientación da súa mirada
a posición da súa percepción
as costas da fronte
ou a fronte das costas?
escoitou
mirou os arredores da imaxe

primeiro plano do título enche o cuadro
o son do disparo plano é máis alto

observou-se sendo mirada
mirou-se sendo observada
mas non puido perceber-se
como o suxeito da oración
escrita
lida
o contexto definiu-na como o obxecto da explicación

lonxitude total catrocentos cuarenta pés
imprime os seguintes vinte pés de cabo a rabo

e agora ela escribveu
e agora as nubes non cubren as montañas
lavemos o pelo e contemplemos
contemplemos as montañas
que agradáveis son os sois e os sois
e as estacións
esta ou estación
e o mar e as estradas
normalmente non coidan as estradas
como podes sentir-te tan razoável

foto polaroid co non visto apenas visível
movemento de cámara — lendo ao revés

conxela o último fotograma
son de disparo plano — misturado con pasos correndo
no cuadro

as primeiras pingas de chuva
desfán-se contra a xanela
a árbore é oliva con novas follas
as escaleiras brancas deixan pasar a luz
a intención ou a intensificación leva-se a cabo
non pola acción senón pola iluminación

o son de pasos que escapan
contrarrestando o movemento do zum cara ao interior
forzado polo son dos pasos
para temer a construción do cuadro
seguindo-se a pista
polo cuadro
capturada contida
despistada

inclúe impresión óptica da primeira sección
mide a banda sonora con exactitude
escolle un rectángulo de trinta por cuarenta pés
sempre movendo-se na mesma dirección
sempre en liña — subliña
sempre embaixo
mal-encuadrada
nun cuadro baleiro
invisíbel nun encuadre médio

início de bobina 1 (105 pés)
título?
sobre exposto
exposta como
imposta en
empalada por
non houbera decisión
nen eleición
fora decidido
no tivo eleición

corta
ergueu a mao
parou a acción — reacción
comezou a ler
comezou a re-ler
a historia ao revés

comezou

soñei onte á noite que estaba morta
apartada da miña vida
do tempo e do coñecimento
puden ve-la e falar-lle
estaba morta
dixo que a despertara en hora e meia
se non chovía
aínda chove — que fago
desperto-a ou deixo-a dormir máis

quedaban varios fios
cada un branco e preto
fios de posíbel significado
nada se desesmarañou — nada se revelou
ningunha particularidade dunha estrutura ou dunha
lóxica

quedaban varios fios
cada un branco e preto
fios de posíbel significado
nada se desesmarañou — nada se revelou
ningunha particularidade dunha estrutura ou dunha
lóxica
ela parecía estar máis perto
lia de xeito máis claro
viu que ela era tanto o suxeito
como o obxecto

viron-a e viu
viron-a como obxecto
viu como suxeito
mas o que viu como suxeito
fora modificado
por como ela era vista como obxecto
obxectou

negou-se a ser encuadrada

ergueu a mao
parou a acción

comezou a ler
comezou a re-ler
en alto

tradución: alberte pagán

Agradecemos a colaboración desinteresada de Lis Rhodes